KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 22.2.2008
KOM(2008) 108 v konečnom znení

-

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

O KONKURENCIESCHOPNOSTI ODVETVÍ KOVOPRIEMYSLU

Príspevok k Stratégii rastu a zamestnanosti EÚ

{SEK(2008)246}

Úvod

Kovopriemysel zohráva dôležitú úlohu v hodnotovom reťazci mnohých európskych výrobných odvetví. V tomto oznámení sa posudzuje konkurencieschopnosť týchto odvetví a vydávajú sa odporúčania o ďalšom smerovaní. Toto oznámenie nadväzuje na oznámenie Komisie o priemyselnej politike EÚ z roku 2005, ktoré informovalo o viacerých sektorových iniciatívach vrátane oznámenia o posúdení vplyvu zásobovania surovinami a energiou konkurencieschopnosť európskeho kovopriemyslu[1], a zohľadňuje aj strednodobé hodnotenie priemyselnej politiky[2] z roku 2007.

Na odvetvia kovopriemyslu, ktoré sú sektorom vo svojej podstate veľmi náročným na energiu, priamo vplývajú politiky Spoločenstva v oblastiach energetiky a zmeny klímy. Na zasadnutí Európskej rady v marci 2007 bol vyzdvihnutý „veľký význam odvetví náročných na energiu“, pričom sa zdôraznilo, „že sú potrebné hospodárne opatrenia na zlepšenie konkurencieschopnosti týchto európskych odvetví, ako aj ich vplyvu na životné prostredie“. V tejto súvislosti sa v balíku Komisie z 23. januára 2008, ktorý sa týka klímy a obnoviteľnej energie uznáva špecifická situácia energeticky náročných odvetví priemyslu, ktoré priamo čelia tlaku medzinárodnej konkurencie.

Toto oznámenie sa týka kľúčových faktorov, ktoré vplývajú na výkonnosť sektora, a opisuje sa v ňom spôsob, akým môžu Komisia, členské štáty a samotné odvetvie prispieť k zabezpečeniu a posilneniu konkurencieschopnosti sektora v budúcnosti a zároveň prispievať k ambicióznym cieľom súvisiacim so znížením emisií skleníkových plynov do roku 2020.

Pri hlavných otázkach, ktoré toto oznámenie skúma, sa zohľadňujú odpovede získané v rámci verejnej konzultácie v septembri 2006, ktorej predchádzalo prijatie pracovného dokumentu útvarov Komisie[3] prezentujúceho podrobný obraz sektora z hľadiska štatistiky a hlavných ekonomických trendov.

1. charakteristické vlastnosti a výzvy odvetví kovopriemyslu

1.1. Hlavné štrukturálne znaky

Odvetvia kovopriemyslu[4] sa považujú za základné odvetvia, pretože výroba kovov je prvým dôležitým nadväzujúcim článkom v reťazci pridanej hodnoty mnohých odvetví vyrábajúcich investičný tovar (strojárstvo, automobilový priemysel, stavba lodí, letecký a kozmický priemysel, stavebníctvo) a spotrebný tovar.

Zaujímajú preto ústredné miesto v priemyselnej štruktúre väčšiny vyspelých ekonomík a v mnohých rýchlo napredujúcich rozvojových ekonomikách. K hlavným charakteristickým vlastnostiam odvetví kovopriemyslu patrí:

Kapitálová náročnosť: vyžadujú sa značné investície do technológie a vybavenia, ktoré majú veľmi dlhú dobu použiteľnosti (spravidla nie kratšiu ako 20 – 30 rokov); na rozhodovanie o investíciách je preto potrebný podporný a predvídateľný regulačný rámec.

---

1 KOM(2005) 474, v konečnom znení, príloha II.
2 KOM(2007) 374, v konečnom znení, 4.7.2007.
3 SEK(2006) 1069, 2.8.2006.
4 Železné a neželezné kovy podľa definície v prílohe, kód 27 klasifikácie NACE, Eurostat.

Vysoká energetická náročnosť: vo výrobnom procese sa v týchto odvetviach spotrebuje veľké množstvo energie. Náklady na energiu predstavujú v štruktúre nákladov vyrobeného kovu spravidla viac ako 10 % podiel a môžu sa vyšplhať až na 37 % (napríklad pri hliníku a ferozliatinách).

Ďalšie údaje o výkonnosti odvetví kovopriemyslu a ich podiele na ekonomike vo svete sú uvedené v prílohe.

1.2. Význam surovín

Prístup k iným ako energetickým surovinám je kritickým bodom, pretože výroba kovov v EÚ vo veľkej miere závisí od dovozu rúd a koncentrátov z tretích krajín. Z porovnania s celosvetovou produkciou vyplýva, že v EÚ sa mnohé kovové minerály ťažia v pomerne malom objeme, napríklad nikel (1, 7 %), železná ruda (2 %) alebo meď (5 %)[5].

Závislosť od dovážaných surovín je zmiernená tým, že kovy sú takmer úplne a neobmedzene recyklovateľné. Využitie recyklovaného šrotu v posledných desaťročiach značne vzrástlo a dnes predstavuje 40 – 60 % výroby kovov v EÚ.

Recyklácia je oveľa menej náročná na energiu, napríklad pri pretavení hliníka (s použitím šrotu) sa spotrebuje iba 5 % elektrickej energie potrebnej pri primárnom tavení.

1.3. Miesto a význam v európskej ekonomike

V roku 2005 vykázali odvetvia kovopriemyslu v EÚ-27 obrat vo výške približne 316 miliárd EUR a zamestnávali 1,1 milióna osôb (čo zodpovedá 5 %, respektíve 3,3 % celkovej priemyselnej výroby EÚ)[6].

Kovopriemysel je súčasťou komplexnej ekonomickej siete, ktorá zahŕňa nielen sektory nachádzajúce sa vyššie v reťazci, ale aj veľké oblasti priemyselnej výroby EÚ, ako napríklad automobilový priemysel a stavebníctvo. Túto sieť charakterizujú početné kritické spojenia zalo žené okrem iného na kvalitatívnych požiadavkách a inováciách, čo vytvára reťazec tvorby hodnoty kovov.

Geografická blízkosť dodávateľského reťazca, ktorým prúdia kovy, a súvisiacich odvetví, ako aj ich spoločné záujmy (technika, logistika, výskum, inovácie a zákaznícke služby) sú tradi čnými silnými stránkami priemyselnej štruktúry EÚ. Vyústilo to do úzkej spolupráce s kone čnými používateľmi a do vzájomnej závislosti, najmä v oblasti vývoja a výroby vysokokvalitných druhov ocele a neželezných kovov.

1.4. Štruktúra odvetvia a malé a stredné podniky

Vzhľadom na vysokú kapitálovú náročnosť prevláda tendencia, že trh ovládajú veľké spolo čnosti, najmä v oblasti primárneho hliníka a výrobkov z plochej ocele.

Proces konsolidácie a reštrukturalizácie európskych odvetví kovopriemyslu značne pokročil a sprevádza ho intenzívnejšia integrácia do svetového trhu. Oceliarske spoločnosti najskôr zmenili svoju vnútroštátnu pozíciu na celoeurópsku a nedávno posilnili svoj globálny charakter akvizíciami mimo Európy alebo sa samy stali predmetom akvizícií mimoeurópskych spolo

[5] SEK(2007) 771.

[6] Príloha, tabuľka 1.

čností.

Prvú spracovateľskú činnosť, ktorou sa kovy pripravujú na použitie v nadväzujúcich sektoroch a ktorá je úzko spojená s výrobou kovov, však vykonávajú najmä malé a stredné podniky.

1.5. Dosah globalizácie a nových nastupujúcich ekonomík

Väčšina kovov a najmä neželezných kovov a ich surovín sú komoditami, s ktorými sa obchoduje na svetovom trhu. Cena komodít závisí od dopytu a ponuky vo svete a vyznačuje sa veľkými cyklickými výkyvmi.

Hospodársky rozmach mnohých nastupujúcich ekonomík prispel k zvýšeniu celosvetového dopytu po kovoch a kovových výrobkoch a ich cien a viedol k bezprecedentnému tlaku na dodávky surovín a ich ceny. V priebehu uplynulých rokov sa pozoruhodne zvýšila výroba ocele v Číne, ktorá sa každoročne zvyšuje v priemere o 20 %; za 3 roky sa Čína pretvorila z čistého dovozcu na najväčšieho vývozcu ocele na svete a dnes je najväčším svetovým výrobcom ocele, hliníka, medi, olova a zinku[7].

Výkonnosť tohto odvetvia, ktoré pri veľkej závislosti od surovín, energie a kvalifikovanej pracovnej sily poskytuje priemyselnej výrobe kľúčové vstupy, by sa mala posudzovať v rámci udržateľného rozvoja.

1.6. Pilier konkurencieschopnosť

Stálou reštrukturalizáciou/konsolidáciou zameranou na zníženie nákladov a presun k segmentom trhu s vyššou hodnotou si odvetvia výroby a spracovania kovov dokázali udržať vysoký stupeň konkurencieschopnosti.

Sektor kovopriemyslu EÚ sa vzďaľuje od svojej tradičnej pozície ťažkého priemyslu s nízkou pridanou hodnotou (ukazovateľ pridanej hodnoty na zamestnanca bol vyšší ako priemer priemyselnej výroby).

Inovácie boli kľúčovým motorom konkurencieschopnosti; čo sa premietlo do dôležitej zmeny vo výrobkovom sortimente i do vývoja nových technických použití, ako napríklad pri drahých kovoch. Podľa sektorového indexu inovačnosti (Innovation Sector Index)[8] vykazuje odvetvie priemernú úroveň, pokiaľ ide o celkovú inovačnú výkonnosť v porovnaní s inými priemyselnými odvetviami a so sektorom služieb klasifikácie NACE.

Odvetvia kovopriemyslu v EÚ sa vyznačujú vysokou závislosťou od ekonomických cyklov a nedávno im prospelo značné zvýšenie dopytu vo svete. Výsledkom bolo zvýšenie cien[9] a zlep šenie celkovej finančnej situácie mnohých spoločností pôsobiacich v sektore, ale zároveň sa vynorili výzvy, ktorým musia čeliť ostatné odvetvia priemyselnej výroby používajúce kovy.

Napriek tomuto pozitívnemu vývoju existujú niektoré dôvody na obavy:

– EÚ-25 stráca svoj podiel na celosvetovej výrobe kovov (klesol najmä pri hliníku z 21 % v roku 1982 na 9 % v roku 2005 a pri oceli z 25 % na 16 %); tento trend je do istej miery

[7] Pozri aj tabuľku 4 v prílohe.

[8] Iniciatíva „PRO INNO Europe“ – opatrenie INNO Metrics (INNO Metrics measure): http://www.proinno-europe.eu/extranet/admin/uploaded_documents/EIS_2005_European_Sector_Innovation_Scoreboards.pdf

[9] Pozri obrázok 3 v prílohe.

výsledkom rýchlo sa zvyšujúcej produkcie v nových nastupujúcich ekonomikách.

– časť európskej spotreby zásobovanej európskou produkciou[10] v posledných dvoch desaťro čiach klesá, najmä v prípade surovej ocele a hliníka.

– vysoká závislosť odvetví kovopriemyslu EÚ od cien energie a materiálov, ktoré sa dová žajú.

Reštrukturalizácia oceliarskeho priemyslu EÚ v osemdesiatych rokoch a na začiatku deväťdesiatych rokov minulého storočia poskytuje najlepší príklad. Zahŕňala zníženie zamestnanosti o približne dve tretiny (zo 750 000 na menej ako 250 000) a trvalé zatvorenie výrobných kapacít s objemom viac ako 60 miliónov ton v EÚ-15[11]. Táto reštrukturalizácia bola rozhodujúcim faktorom pri zlepšení produktivity práce, obnovení životaschopnosti európskeho oceliarskeho sektora a celkovej konkurencieschopnosti.

Touto reštrukturalizáciou oceliarstva boli tvrdo postihnuté najmä transformujúce sa hospodárstva nových členských štátov. Avšak teraz sa objavujú povzbudivé signály hospodárskej konsolidácie a zotavenia. Na základe schválených programov a plánov zameraných na preukázanie životaschopnosti[12] sa podstatne zvýšila úroveň produktivity a zastarané zariadenia boli zatvorené alebo zmodernizované, čo sa celkovo pozitívne odrazilo na ochrane životného prostredia. Odhaduje sa, že úroveň produktivity (v tonách ocele na pracovníka) v českých a poľských spoločnostiach stúpla od roku 2003 do roku 2006[13] o 30 %.

1.7. Sociálny pilier

Kvalifikovaná a dostupná pracovná sila je hlavnou prednosťou kovopriemyslu EÚ[14].

Odvetviu sa však čoraz ťažšie darí prilákať kvalifikovaných pracovníkov, pričom dopyt po in žinieroch v oceliarskom sektore vysoko prevyšuje ponuku.

Európska technologická platforma pre oceľ identifikovala tieto výzvy:

- starnutie pracovnej sily v oceliarskom priemysle i súvisiacich výskumných a technických strediskách;
- potreba nových spôsobilostí vrátane manažérskych zručností a podnikateľských schopností;
- lepšie využívanie existujúcich štruktúr odborného vzdelávania a klastrov medzi primárnym odborným vzdelávaním, výskumom a vývojom a celoživotným vzdelávaním;
- mobilita na úrovni vedúcich pracovníkov i technických pracovníkov.

Sociálny dialóg patril od vytvorenia Európskeho spoločenstva uhlia a ocele (ESUO) v roku 1952 k tradičným nástrojom politiky v oceliarskom rámci EÚ. Spolu s uplynutím platnosti zmluvy o ESUO bol v roku 2006 oficiálne zriadený Európsky výbor pre sociálny dialóg

---

10 Pomer: produkcia vo vzťahu k spotrebe.

11 Prvovýroba ocele a valcovanie podľa definície v zmluve o ESUO.

12 Základné pravidlá riadenia tohto reštrukturalizačného procesu boli stanovené európskych dohodách, 1993 – 1996.

13 Monitorovacie správy o reštrukturalizácii oceliarskeho sektora v Českej republike a Poľsku, ES.

14 Pozri aj obrázok 2 v prílohe.

v oceliarskom priemysle. Uvažuje sa o podobnej iniciatíve pre odvetvie neželezných kovov na základe spoločnej požiadavky, ktorú vzniesli zainteresované strany.

1.8. Pilier životné prostredie

Výrobné procesy v odvetviach kovopriemyslu sú spravidla veľmi náročné na energie a spolu s ťažbou môžu mať aj iný vplyv na životné prostredie (znečistenie vzduchu, vody a pôdy a v prípade ťažby požiadavky na využívanie pôdy).

Napriek tomu môžu byť kovy značným prínosom pre životné prostredie. Dajú sa neobmedzene recyklovať bez toho, aby stratili základné vlastnosti, pričom sa spotrebuje oveľa menej energie ako pri prvovýrobe z minerálnych rúd. Recyklácia prispieva k zníženému používaniu primárnych surovín a menšiemu vplyvu ťažby kovov a dopravy rúd na životné prostredie.

Pokiaľ ide o energetickú efektívnosť, napriek pravidelnému rastu výroby kovov v priebehu posledných 15 rokov zostala konečná spotreba odvetvia výroby a spracovania kovov v Európe na rovnakej úrovni alebo dokonca klesla.

Pokiaľ ide o emisie, dosiahlo sa podstatné zníženie niektorých hlavných znečisťujúcich látok. Aj keď vedie výroba kovov k značným emisiám CO2, v roku 2005 ich podiel na celkových emisiách skleníkových plynov v EÚ-15 predstavoval 5, 7 %[15]. V období 1990 až 2005 bol zaznamenaný klesajúci trend v prípade železa a ocele o 11 % a v prípade neželezných kovov o 2 %, a to napriek nárastu objemu výroby v tom istom období o 5 %, respektíve o 11 % .

Pokiaľ ide o ekologickú efektívnosť surovín, zlepšila sa funkčnosť a zároveň sa zmenšilo mno žstvo materiálu, ktorý sa používa pri výrobe kovov, ako napríklad pri oceľových a hliníkových plechovkách na nápoje[16]. Táto tendencia sa musí ďalej podporovať, aby sa zlepšila celková ekologická efektívnosť, na čo má vplyv aj rastúci objem výroby.

2. Integrovaný prístup s cieľom posilniť konkurencieschopnosť kovopriemyslu EÚ

Integrovaný prístup by mal obsahovať tieto prvky:

- zabezpečenie zásobovania energiou za konkurencieschopné ceny prostredníctvom dobre fungujúcich energetických trhov;
- vytvorenie podmienok, aby sa sektoru umožnilo splniť environmentálne ciele Spoločenstva a prispôsobiť sa požiadavkám jeho ambicióznych cieľov súvisiacich so zmenou klímy;
- podpora výskumu a vývoja, inovácií a vysokých kvalifikácií;
- vytvorenie otvorených a konkurencieschopných svetových trhov a odstránenie deformácií v obchodovaní s kovmi a so surovinami.

2.1. Energetická politika

[15] Technická správa EHP č. 7/2007 – nie všetky emisie CO2 odvetvia kovopriemyslu sa však vykazujú v rámci kategórie 2.C formátu CRF, keďže vykazovanie jednotlivých členských štátov môže byť rozdielne.

[16] Od roku 1980 do roku 1998 sa hmotnosť v prípade oceľových plechoviek znížila o 16 % a v prípade hliníkových o 30 %.

Na konkurencieschopnosť odvetví kovopriemyslu EÚ malo nepriaznivý vplyv prudké zvýšenie cien plynu a elektrickej energie. Aj zmeny pri zabezpečovaní dlhodobých dodávateľských zmlúv sa považujú za významnú tému.

Ako bolo zdôraznené v konečnej správe[17] o prieskume energetického sektora, energetické trhy EÚ dobre nefungujú, čo zabraňuje plnému využívaniu výhod vyplývajúcich z liberalizácie energetického trhu vrátane cien.

Vo svojom akčnom pláne (2007 – 2009) s názvom Energetická politika pre Európu[18] Európska rada uznala, že je potrebný nový súbor opatrení na vytvorenie skutočne konkurenčného vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou vrátane účinného oddelenia dodávateľských a výrobných činností od sieťových operácií (unbundling).

S cieľom realizovať tieto politické ciele prijala Komisia dňa 19. septembra 2007 balík legislatívnych návrhov na zabezpečenie skutočnej a účinnej voľby dodávateľa a zlepšenie transparentnosti trhu vrátane tvorby cien.

Keďže si premietnutie účinkov mnohých z identifikovaných činností na úrovni príslušných odvetví vyžiada čas, viaceré členské štáty uvažujú o prechodných opatreniach, aby sa v odvetviach kovopriemyslu zlepšila predvídateľnosť.

Okrem uvedených návrhov sú relevantné tieto činnosti:

Činnosti

1. Verejné orgány by mali posúdiť iniciatívy súvisiace so zlúčenou výrobou energie, s dlhodobými zmluvami a partnerstvami. Členské štáty by si mali vymieňať informácie o mo žných riešeniach a osvedčených postupoch, ktoré sú v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže a vnútorného trhu.

2. Komisia poskytne usmernenie vo vhodnej forme (vrátane rozvoja judikatúry) týkajúce sa zlu čiteľnosti dlhodobých zmlúv na dodávku energie s právom Spoločenstva.

3. S cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť Komisia spoločne s odvetvím podporí v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie najlepšiu prax pri šetrení energiou v odvetviach kovopriemyslu.

2.2. Environmentálna politika

Zmena klímy

Od odvetví kovopriemyslu, ktoré sú veľkými zdrojmi emisií CO2, sa bude vyžadovať, aby ve ľkou mierou prispeli k zmierneniu zmeny klímy.

Tieto odvetvia musia vysokú výkonnosť v oblasti životného prostredia a energetickú efektívnosť dosiahnuť bez straty svojej konkurencieschopnosti. Nie je v záujme Európskej únie, aby sa výroba v budúcnosti presúvala do krajín s menej prísnymi emisnými limitmi („presun emisií CO_2“), keďže by to malo negatívne dôsledky pre hospodárstvo a životné

[17] Prieskum sektora SEK(2006) 1724 , s. 4.

[18] Rada Európskej únie, 7224/07, závery predsedníctva z 9. marca 2007.

prostredie. Z tohto dôvodu sa v balíku Komisie z 23. januára 2008[19], ktorý sa týka klímy a obnoviteľnej energie, táto špecifická situácia energeticky náročných odvetví uznáva a rieši sa. V balíku sa stanovujú jasné kritériá na identifikovanie energeticky náročných odvetví, ktoré čelia riziku presunu emisií CO_2. Komisia určí odvetvia alebo pododvetvia, ktoré spadajú do tejto kategórie; pridelia sa im bezplatné kvóty, až do výšky 100 percent, pričom sa zohľadnia najúčinnejšie techniky; proces výroby sa môže zohľadniť na základe prísnych podmienok. V tejto súvislosti Komisia posúdi, či odvetvia kovopriemyslu spĺňajú podmienky na takéto zaobchádzanie. Vo svetle medzinárodných rokovaní o celosvetovej dohode o zmene klímy na obdobie po roku 2012, Komisia ďalej posúdi situáciu energeticky náročných odvetví a môže navrhnúť úpravy, najmä čo sa týka bezplatného pridelenia kvót alebo začlenenia dovážaných výrobkov do systému Spoločenstva pre obchodovanie s emisiami.

Odvetvové dohody, založené na podmienkach špecifických pre odvetvie, môžu na medzinárodnej úrovni podnietiť opatrenia na zníženie emisií. Takéto odvetvové dohody by mali priniesť globálne zníženie emisií v rozsahu postačujúcom na účinný boj proti zmene klímy, ktoré možno monitorovať, overovať a na ktoré sa vzťahujú záväzné vykonávacie pravidlá.

Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia (IPPC)

Súčasný právny rámec EÚ týkajúci sa priemyselných emisií zahŕňa IPPC a tzv. „odvetvové smernice“. V decembri 2007 Komisia navrhla rekodifikovanú smernicu o priemyselných emisiách, v ktorej spojila IPPC a súvisiace „odvetvové smernice“. Navrhovaným textom sa posilňuje úloha „najlepších dostupných techník“ (BAT) a „nových techník“[20].

Požiadavkám na povolenie v smernici IPPC vždy nezodpovedajú rovnocenné normy v tretích krajinách.

Právne predpisy o odpadoch

S cieľom zlepšiť odpadové hospodárstvo a poskytnúť lepšiu právnu čistotu a zároveň sa vyhnú ť nepotrebným administratívnym nákladom a zdržaniam, Komisia vypracovala návrh na zmenu a doplnenie rámcovej smernice o odpadoch, ktorý sa v súčasnosti predmetom rokovaní v Európskom parlamente a v Rade.

Návrh zahŕňa mechanizmus slúžiaci na vyjasnenie, kedy odpad prestáva byť odpadom. Na tento účel sa predpokladá, že Komisia by mala komitologickým postupom prijať špecifické kritéria na základe technických špecifikácií.

REACH

Aj keď patria kovy do rozsahu pôsobnosti nariadenia REACH, takéto látky sa vyznačujú špecifickými vlastnosťami, ktoré si zasluhujú pozornosť, okrem iného pri posudzovaní kovov nachádzajúcich sa v zliatinách.

2.3. Normalizácia

Normy zohrávajú v sektoroch kovopriemyslu dôležitú úlohu najmä v rámci smerníc o verejnom obstarávaní a sú čoraz významnejším nástrojom prístupu k tretím trhom.

Eurokódy sú ako európske normy celoeurópskymi prostriedkami na konštrukčný návrh budov a inžinierskych stavieb a ako také sú mimoriadne dôležité pre európske odvetvie stavebníctva a pre voľný obeh konštrukčných kovových výrobkov.

---

[19] Najmä KOM(2008) 16 v konečnom znení.

[20] KOM(2007) 844 v konečnom znení.

Činnosti

4. Komisia pripraví opatrenia uvedené v jej balíku opatrení o klíme a obnoviteľnej energii z 23. januára 2008 pre energeticky náročné odvetvia, najmä pokiaľ ide o určenie odvetví alebo pododvetví, ktorých sa týka presun emisií CO_2 a zodpovedajúceho pridelenia kvót. V tejto súvislosti Komisia posúdi, či odvetvia kovopriemyslu spĺňajú podmienky na takéto zaobchádzanie. Vo svetle medzinárodných rokovaní o celosvetovej dohode o zmene klímy na obdobie po roku 2012, Komisia ďalej posúdi situáciu energeticky náročných odvetví a môže navrhnúť úpravy, najmä čo sa týka bezplatného pridelenia kvót alebo začlenenia dovážaných výrobkov do systému Spoločenstva pre obchodovanie s emisiami.

5. Komisia spolu so zainteresovanými stranami a tretími krajinami preskúma úlohu odvetvových dohôd, ktoré by mali priniesť globálne zníženie emisií v rozsahu postačujúcom na účinný boj proti zmene klímy, ktoré možno monitorovať, overovať a na ktoré sa vzťahujú záväzné vykonávacie pravidlá. Bude to zahŕňať metodiky osvedčených postupov v súvislosti so zberom údajov a kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti.

6. Vo vzťahu k IPPC Komisia zabezpečí užšie prepojenie medzi procesom vypracovávania referečných dokumentov o BAT (BREF), európskym rámcovým programom pre výskum a programom pre konkurencieschopnosť a inovácie s cieľom poskytnúť podporu novým technikám.

7. V oblasti právnych predpisov o odpadoch a s výhradou ukončenia legislatívneho procesu týkajúceho sa rámcovej smernice o odpadoch bude cieľom Komisie zabezpečiť, aby sa uľahčilo nákladovo efektívne využívanie kovového šrotu ako druhotnej suroviny odvetvia.

8. V kontexte nariadenia REACH Komisia v úzkej spolupráci so zúčastnenými stranami, s Európskou chemickou agentúrou a členskými štátmi vypracuje technické usmernenie týkajúce sa látok v osobitných prípravkoch.

9. Pokiaľ ide o normalizáciu, Komisia sa bude s členskými štátmi snažiť podporovať pou žívanie eurokódov[21] pre kovy a znížiť rozdiely v spôsobe ich uplatňovania v EÚ.

2.4. Inovácie, výskum a vývoj, zručnosti

Inovačná kapacita bude z hľadiska udržania konkurencieschopnosti rozhodujúcou. Výskum a vývoj budú vyzvané, aby zohrávali významnú úlohu na úrovni výrobku a výrobného procesu.

Na úrovni výrobku je inovácia pri diferenciácii konečného výrobku neodmysliteľná. Rôzne kovy tvrdo súťažia medzi sebou a s ostatnými materiálmi, ako sú napríklad kompozity, aby sa preukázala ich lepšia technická a ekonomická výkonnosť.

Pokiaľ ide o výrobný proces, súčasné technológie sú pomerne vyspelé. Odvetvie sa napriek tomu aktívne snaží o prevratné technologické riešenia. Napríklad pri projekte „Šetrenie energiou a veľmi nízke emisie CO2 pri výrobe ocele (ULCOS)“ sa spojilo 48 partnerov, aby sa vytvorila kritická finančná masa na zvládnutie výzvy znížiť emisie v oceliarskom sektore o cie ľovú úroveň 50 %. Prvá fáza tohto projektu trvá do roku 2009 a druhá do roku 2014/15.

V rámci technologickej platformy pre oceľ (ESTEP) vytvorenej v roku 2003 výrobcovia kovov

[21] V súlade s odporúčaním Komisie 2003/887/ES z 19. decembra 2003.

spolupracujú s konečnými používateľmi a dodávateľmi vybavenia pri zvládaní nových výziev. Podobný prístup sa uplatňuje pri európskej technologickej platforme pre udržateľné minerálne zdroje (ETP SMR), ktorá bola vytvorená v marci 2005 s cieľom zlepšiť inovačnú kapacitu, vyvíjať nové výrobky a zvýšiť efektívnosť a výnosy výrobných procesov pri súčasnom znížení nákladov a vplyvu na životné prostredie.

Odvetvie hliníka vytvorilo európsku technologickú platformu pre hliník, aby sa vypracoval koherentný prístup v oblasti vývoja a technológie.

So 7. rámcovým programom, s programom Výskumného fondu pre uhlie a oceľ (RFCS), novým programom pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP) a so štrukturálnymi fondmi poskytuje EÚ štyri hlavné nástroje na spolufinancovanie aktivít v oblastiach inovácií, výskumu a vývoja i zručností.

Činnosti

10. Odvetvie by malo ako prioritu stanoviť inovácie a výskumné činnosti, okrem iného implementovaním hlavných dlhodobých projektov (napríklad ULCOS) a strategickej agendy výskumu vypracovanej príslušnými európskymi technologickými platformami; malo by využiť príležitosti, ktoré sa mu ponúkajú prostredníctvom nástrojov Spoločenstva a povzbudzovaním medzinárodnej spolupráce a zároveň venovať náležitú pozornosť otázkam spojeným s ochranou práv duševného vlastníctva.

11. Členské štáty, univerzity, výskumné strediská a odvetvie by mali vypracovať vhodné stratégie vrátane partnerstiev medzi európskymi krajinami a s tretími krajinami, aby sa zlepšila dostupnosť zručností.

12. Členské štáty a regióny sa vyzývajú na podporu inovácií v odvetviach kovopriemyslu a politík transferu technológií v klastroch. Patrí sem podpora inkubácie, transferu technológií, zručností a počiatočné financovanie podnikov, ktoré sú produktom výskumu, s osobitným dôrazom na pomoc malým a stredným podnikom a začínajúcim inovačným podnikom s vysokým potenciálom rastu.

2.5. Vonkajšie vzťahy a obchodná politika

Prístup k surovinám je pre európske odvetvie kľúčovým. Rada pre konkurencieschopnosť na svojom zasadnutí dňa 21. mája 2007 požiadala Komisiu, aby vypracovala koherentný politický prístup k zásobovaniu odvetvia surovinami, ktorý by zahŕňal všetky príslušné politiky Spoločenstva. Komisia uprednostní vytvorenie spravodlivých podmienok tak pre kovy, ako aj pre ich suroviny vo svojej obchodnej politike a v rámci svojich vonkajších vzťahov s vyspelými krajinami i s nastupujúcimi ekonomikami[22].

V uplynulých rokoch sa prudko zvýšil počet deformujúcich praktík v celom rade rôznych mechanizmov vrátane vývozných obmedzení, vývozných ciel, selektívnych znížení DPH, subvencií atď. Napríklad Rusko uplatňuje dane na vývoz šrotu až do výšky 50 %; India práve zaviedla vývoznú daň zo železnej rudy; Čína nepovoľuje zahraničným spoločnostiam väčšinový podiel v sektoroch, ako napríklad oceliarsky sektor, a zaviedla rôzne mechanizmy, ktorými sa obmedzuje vývoz surovín kovov alebo poskytuje štátna podpora na ich nákup z externých zdrojov.

[22] Pozri aj tabuľky 3 a 5 v prílohe.

Takéto praktiky spôsobujú európskemu odvetviu vážne ťažkosti a musí sa proti nim zakročiť použitím všetkých dostupných nástrojov vrátane posilneného dialógu.

Na medzinárodnej úrovni sa na samite G8 pri riešení otázky surovín rokovalo o situácii na svetových komoditných trhoch a o nedávnych zvýšeniach cien, pričom bol potvrdený záväzok účastníkov v prospech voľných, transparentných a otvorených trhov.[23]

Činnosti

13. Komisia bude pokračovať vo využívaní všetkých existujúcich nástrojov v boji proti obchodných praktikám, ktorými sa porušujú medzinárodné obchodné dohody.

14. Komisia bude v rámci multilaterálnych a bilaterálnych obchodných rokovaní pokračovať vo svojom úsilí smerujúcom proti využívaniu vývozných daní z kovov a zo surovín.

15. Komisia predloží v roku 2008 oznámenie s cieľom zlepšiť podmienky udržateľného prístupu k nerastným a sekundárnym surovinám na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni[24].

16. Komisia bude naďalej pokračovať v úzkom odvetvovom dialógu s kľúčovými tretími krajinami.

[23] Samit G8 2007, Vyhlásenie, zhrnutie predsedníctva, 8.6.2007.

[24] Verejná konzultácia http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=1249